

de SPIN

2e JAARGANG

APRIL 1948

No. 4

Maandblad voor de verbindingdienst
van de Koninklijke Landmacht

- *Contactblad,*
- *Ontspanningsblad,*
- *Vakblad,*

Door en voor militairen van de Verbindingsdienst, hun familie-leden en belangstellenden in Holland, Oost- en West-Indië

Inhoud van dit nummer

<i>Voorwoord</i>	1	<i>N.I.W.I.N.</i>	7
<i>De eerste week</i>	2	<i>Van haakbus tot</i>	8
<i>Wij lazten voor U</i>	3	<i>Wist U . . .</i>	11
<i>Legertentoonstelling</i>	4	<i>Kanonnenvissers</i>	12
<i>Actie</i>	5	<i>Van de „Volendam”</i>	13
<i>Technici voor!</i>	5	<i>Puzzlerubriek</i>	15

Copyright: Hoofredactie „DE SPIN”
 Overname met Bronvermelding slechts toegestaan
 na schriftelijke goedkeuring

Verwerkingsvergunning.
 B.P.P. Nr 187 versch.
 1 x p.m. omv 20 pag.
 form. 13.5x20.5 c.m.

BIJ DE VOORPAGINA :

de Centralist van een Brigade-Hoofdkwartier

de Spin

REDACTIE EN ADMINISTRATIE
KROMHOUTKAZERNE - UTRECHT

GIRO 411404

Prijs per Nummer; f 0.25

Prijs Jaarabonnement Nederland en Indië, franco per post; f 3.-

- Contactblad,
- Ontspanningsblad,
- Vakblad,

Door en voor militairen van de Verbindingsdienst, hun familie-leden en belangstellenden in Holland, Oost- en West-Indië

Inhoud van dit nummer

Voorwoord	1	N.I.W.I.N.	7
De eerste week	2	Van haakbus tot	8
Wij lezen voor U	3	Wist U . . .	11
Legertentoonstelling	4	Kanonnenvissers	12
Actie	5	Van de „Volendam”	13
Technici voor!	5	Puzzlerubriek	15

Copyright: Hoofredactie „DE SPIN”

Overname met Bronvermelding slechts toegestaan
na schriftelijke goedkeuring

Verwerkingsvergunn.
B.P.P. Nr 187 versch.
1 x p.m. omv 20 pag.
form. 13.5x20.5 c.m.

BIJ DE VOORPAGINA :

de Centralist van een Brigade-Hoofdkwartier

Voorwoord

De mens is het meest ontwikkelde dier op deze aarde. Zo leerden we vroeger op school, en er is geen enkele reden om aan te nemen, dat we dat fout geleerd hebben.

Toch kunnen we soms wel eens iets van deze — wezens met lage ontwikkeling — afkijken, wat we zelf kunnen gebruiken, want de dieren hebben een zeer sterk ontwikkeld zesde zintuig, en dat missen wij.

Er is een vreemd verhaal over een professor, die op expeditie ging door de wildernis van Afrika en de weg kwijtraakte. Zijn koeli's liepen weg en de enige, die hij overhield, was een aap. Dagenlang zwierf de hooggeleerde rond, eten had hij niet meer en hij begon aan het eind van zijn krachten te komen. Hij zag vruchten in overvloed, maar hij kende ze niet, en waagde het niet ervan te eten uit angst dat er vergiftige onder zouden zijn.

Totdat hij op het idee kwam zijn aap eerst een vrucht te geven. En deze was in zeker opzicht schranderder dan zijn baas, want de vergiftige vruchten wierp hij weg en de goede at hij op. Die aap had dus, wat de begaafde mens niet had: het zesde zintuig.

Zo hebben dieren meer dingen, die de natuur ze geeft of die ze uit instinct doen. Ieder kent de kameleon, het meest sprekende voorbeeld van camouflage, en wij, militairen, hebben dat eerlijk gezegd netjes afgekeken. Zijn we in een bos dan veranderen we onszelf in wandelende bomen, zitten we op de noordpool, dan hullen we ons in lakens.

Ook de Verbindingstroepen schijnen iets van de dieren afgekeken te hebben. — De Spin — zult U zeggen. Natuurlijk, maar dat is langzamerhand bekend genoeg. Nee, het is nog veel erger... de winterslaap! Of

de SPIN

MAANDBLAD VOOR DE VERBINDINGSDIENSTEN VAN DE
KONINKLIJKE LANDMACHT

BESCHERMHEER: KOL. J. J. MARLET, DIR. VERBINDINGSDIENST K. L.

Voorwoord

De mens is het meest ontwikkelde dier op deze aarde. Zo leerden we vroeger op school, en er is geen enkele reden om aan te nemen, dat we dat fout geleerd hebben.

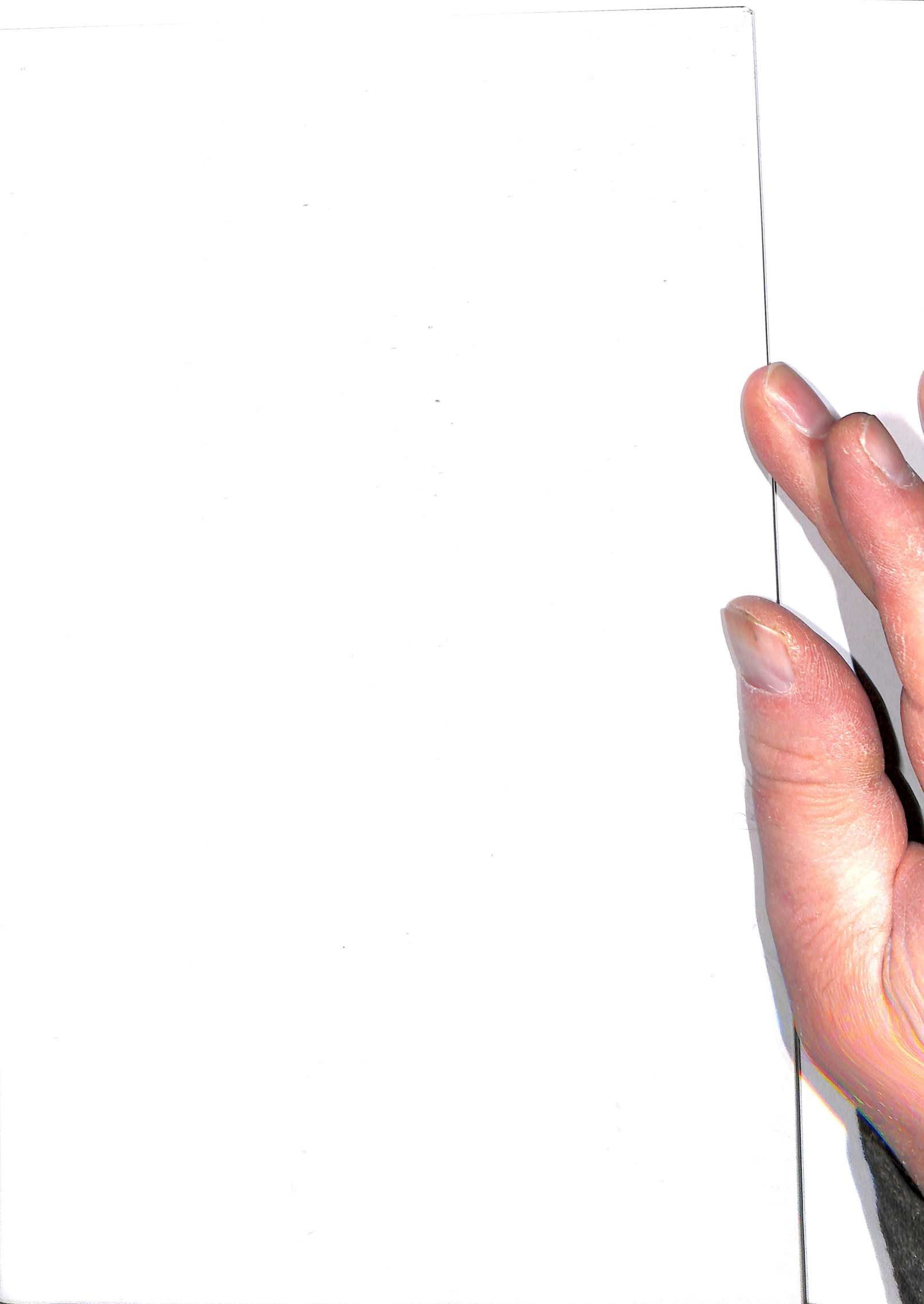
Toch kunnen we soms wel eens iets van deze — wezens met lage ontwikkeling — afkijken, wat we zelf kunnen gebruiken, want de dieren hebben een zeer sterk ontwikkeld zesde zintuig, en dat missen wij.

Er is een vreemd verhaal over een professor, die op expeditie ging door de wildernis van Afrika en de weg kwijtraakte. Zijn koeli's liepen weg en de enige, die hij overhield, was een aap. Dagenlang zwierf de hooggeleerde rond, eten had hij niet meer en hij begon aan het eind van zijn krachten te komen. Hij zag vruchten in overvloed, maar hij kende ze niet, en waagde het niet ervan te eten uit angst dat er vergiftige onder zouden zijn.

Totdat hij op het idee kwam zijn aap eerst een vrucht te geven. En deze was in zeker opzicht schranderder dan zijn baas, want de vergiftige vruchten wierp hij weg en de goede at hij op. Die aap had dus, wat de begaafde mens niet had: het zesde zintuig.

Zo hebben dieren meer dingen, die de natuur ze geeft of die ze uit instinct doen. Ieder kent de kameleon, het meest sprekende voorbeeld van camouflage, en wij, militairen, hebben dat eerlijk gezegd netjes afgekeken. Zijn we in een bos dan veranderen we onszelf in wandelende bomen, zitten we op de noordpool, dan hullen we ons in lakens.

Ook de Verbindingstroepen schijnen iets van de dieren afgekeken te hebben. — De Spin — zult U zeggen. Natuurlijk, maar dat is langzamerhand bekend genoeg. Nee, het is nog veel erger... de winterslaap! Of

zijn het misschien de Muzen geweest, die geslapen hebben? dat U dus wakker mag worden!

Hoe het ook zij, we komen U nu vertellen, dat de tijd van de winterslaap voorbij is, dat het al een maand lang Lente is, en Als nu de inspiratie ook nog een beetje komen wil, dan zal het wel lukken met ONZE SPIN. Red.

DE EERSTE WEEK

(Uit het dagboek van een recruit).

Eindelijk heb je dan een burgerbaan, die je fijn vindt en die je net goed bevalt, je verdient goed, je hebt een aardig meisje, en je loopt al met trouwplannen rond, en dan komt opeens de donderslag uit heldere hemel: „Oproep voor de militaire dienst”.

Dan begint de pret: vader en moeder — Ach joh, wat erg hè — je oom — nou, ik weet alles van de dienst, het is daar een zootje —, je meisje: — wat naar zeg, nou moeten we drie jaar wachten met trouwen. Enfin, ze maken je met z'n allen mesjokke.

En dan komt de dag, dat je in dienst gaat. In de trein hoor je al allerlei praatjes zoals: — Het eten is niet te genieten —, „Innten laat ik me niet, ze blijven van mijn armen af —, — Ik zal wel zorgen, dat ze me afkeuren, ik heb last van mijn benen.

Aan het station aangekomen, gaan we gezamenlijk naar de kazerne, we worden daar ingedeeld, een halve dag wachten, en dan komt het grote moment, dat we zo'n apenpakkie aankrijgen. De broek is te lang, wel een halve meter, maar dat mag niet hinderen. 's Avonds gingen we om tien uur naar bed. Het was een hele verandering om van een kapokmatras op een keiharde strozak te slapen, mijn oren deden zeer of ze er worden afgesneden, maar affijn, dat ging ook wel weer goed.

De volgende dag was het om zes uur opstaan, wat niet meeviel, want per slot kom je bij de pappot vandaan en word je 's morgens vijf keer geroepen en hoef je niet je bed op te maken en in drie minuten te scheren en te wassen, wollepjes opmaken, kastje pakken, schoenen poetsen enz., je wist gewoon niet, wat je aanging.

Nu begint het lieve lolletje, met exercitie: peloton, geeft acht, rechtson, linkson, voorwaarts mars, ik weet niet wat allemaal, we worden uitgescholden voor — suffer, kaffer, er is maar één linkse kant —. Ik moet altijd lachen, als er gezegd wordt — suffer, kaffer —, dan begin ik er pas lol aan te krijgen.

Over dienst gesproken, het bevalt me wel goed, behalve dat het soms een zenuwelijferstoestand is. En dan het „ware” van de dienst, het afknijpen, zoals dat genoemd wordt. Hele dagen loop je te marcheren, met allerlei rommel aan je lijf, dat is iets verschrikkelijks. Hele avonden zit je te poetsen op je boeltje, dat je overdag smerig hebt gemaakt met door de modder rollen. Zaterdag ga je met verlof, wat je wel verdiend hebt. Op het station aangekomen, staat daar je meisje te wachten, ze zegt: — Dag liefje, ben je er weer —, een dikke pakkerd, en ze vraagt: — Hoe is het je bevallen? —, ik zeg: — Goed schattebout —, en zo ben je weer thuis.

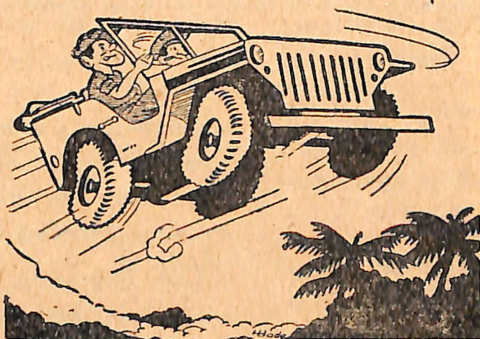
De eerste tien dagen zijn om en je bijt maar eens op je tanden, als het niet meevalt en je uitgekafferd wordt; enfin, je neemt alles maar voor lief, want de dienst maakt kerels.

RECRUIT.

WIJ LAZEN VOOR U:

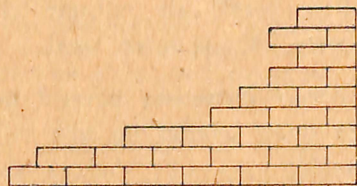
Voor militairen in het Oosten van de Indische Archipel wordt thans een strijdkrachtenprogramma verzorgd via een zender van de **LEGERVERBINDINGSDIENST**.

Men kan aan de dienst voor Legercontacten, Stafkwartier Oost-Indonesië te Makassar felicitaties voor militairen opgeven en het draaien van gramofoonplaten verzoeken.

En toen zei ik tegen Kees: nooit van mijn leven in een vliegtuig, dat is mij te link".

uit:
Wapenbroeders

Heeft U al een steentje bijgedragen om onze Spin op te bouwen ???

WAAR WACHT U DAN OP??

Legertentoonstelling

Verbindingstroepen ook van de partij

Naar wij vernemen, zal in het kader van de feestelijkheden bij het Regeringsjubileum van H. M. de Koningin in verscheidene steden van ons land een grote legertentoonstelling worden gehouden. Op het programma staan: Amsterdam, den Haag, Utrecht, Rotterdam, Groningen, Eindhoven en Enschede.

De tentoonstelling opent op 15 Mei in Utrecht, bij gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de Genie.

De tentoonstelling zal in tenten worden gehouden. Men wil het publiek een indruk geven van de geestelijke en lichamelijke zorg, welke in het nieuwe leger aan de soldaat worden besteed.

De Leger-Voorlichtingsdienst organiseert deze tentoonstelling, en er zal zo min mogelijk gebruik worden gemaakt van dood materiaal. Overal zullen legeronderdelen met hun kader en officieren ingeschakeld worden, om een duidelijk beeld te geven

van het leger in zijn grootste verscheidenheid.

Er komen onderdelen van infanterie, cavalerie, artillerie, en geneeskundige dienst. En last not least zal men er de Verbindingstroepen aan het werk zien. Met films en panorama's en allerlei modern materiaal wil de legerleiding duidelijk maken, dat volk en leger in hun diepste wezen één zijn, dat het leger voortkomt midden uit het volk, en dus recht heeft om door dat volk te worden gesteund.

Dat vernamen wij... Maar wist je, dat het mogelijk is altijd, iedere dag, een legertentoonstelling te houden? Niet georganiseerd door de L.V.D., maar door jezelf? Hoe? Heel eenvoudig, door op straat, en overal in het publiek, jezelf als militair van de beste kant te laten zien!

Correct optreden, correct gekleed gaan, maakt op ons volk misschien nog meer indruk dan een echte legertentoonstelling!

J.

Actie voor onze zieken en gewonden . .

De Spin groeit!

We zouden haast kunnen zeggen, tegen de verdrukking in!

Daarom gaan we nu over tot onze actie voor de zieken en gewonden. Gedurende de tijd, dat een verbindingsman ziek thuis, in hospitaal of ziekenhuis is, ontvangt hij „de Spin” gratis.

Natuurlijk moet U daartoe ook meewerken. Stuur even een briefkaartje naar de redactie met vermelding van het adres, waar U ziek ligt, en de zaak komt in orde.

Als U beter bent, verwachten we vanzelfsprekend weer een briefkaartje.

U blijft daardoor in contact!

technici voor!

We zijn misschien iets te veel de technische kant op gegaan in ons Maartnummer, maar we geloven, dat „de Spin”, als blad van een toch technisch wapen de radiotechniek en de electrotechniek niet mag vergeten. Daarom van nu af elke maand een technisch artikel.

En deze keer iets over:

DE TOONGENERATOR.

We worden in onze verbindingopleiding wel eens doodgegooid met morse, en als je zo'n dag achter de rug hebt, dan hoor je ook na de dienst niets anders dan gefluit in je oren. Je zult zeggen: — moeten we dan ook 's avonds in onze eigen tijd nog onszelf en anderen vervelen met dat dadida? — Nee, je moet niet, maar misschien zijn er mensen, die het willen, en voor diegenen geldt dit artikelje .

Een toongenerator is niets anders dan een apparaatje, dat een fluittoon opwekt en waarmee je met behulp van een seinsleutel je morse kunt bijspijkeren.

Je kunt ze op verschillende manieren maken: met een oude radiobuis, met een gedemonteerde tele-microfoon of met een oude elektrische schel.

De eerste is misschien een beetje kostbaar, en omdat we nu eenmaal soldaten zijn, zullen we, uit financiële overwegingen, alleen de laatste twee bespreken.

Eerst dan de acoustische zoemer. Deze berust op het verschijnsel van de acoustische terugkoppeling. Het komt nogal eens voor, wanneer microfoon en luidspreker te dicht bij elkaar staan. De geluidsgolven uit de luidspreker worden opgevangen door de microfoon, weer versterkt enz. Het resultaat is een heidense giltoon in de luidspreker.

We hebben er niet veel voor nodig: een microfoonkapsel, een telefoonschelp, een potentiometer en een batterijtje. De eerste twee worden op elkaar vastgeklemd of -gesoldeerd. Wanneer het apparaatje niet direct geluid geeft, dan de batterij ompolen. Met de potentiometer wordt de geluidsterkte geregeld.

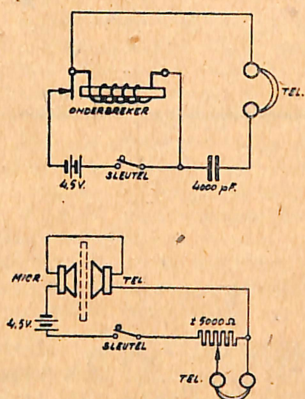
De trillerzoemer is nog eenvoudiger. Een oude elektrische schel en een condensator zijn het enige wat je nodig hebt. De bel en de klep van de schel worden verwijderd; de rest volgt uit de tekening. Dit apparaatje zal zeker voldoen.

Nog eenvoudiger is het om een zoemertje te kopen. Deze kosten een gulden of drie.

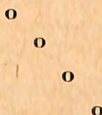
Natuurlijk heb je, behalve de genoemde spullen, ook nog een koptelefoon en een seinsleutel nodig.

Telegrafisten, aan de slag en veel succes!

De tekeningen voor dit artikel werden overgenomen uit R.B.

Iedere verbindingsman
is trots op zijn wapen!

Denkbeeldig

Luitenant: Jansen, je staat op post, en je ziet een grote groep vijanden aankomen. Wat doe je?

Jansen: Ik zie geen vijand, luit.

Luitenant: Natuurlijk niet Jansen, maar het is een denkbeeldige vijand.

Jansen: Komen ze met tanks?

Luitenant: Nee, op de fiets.

Jansen: Dan zou ik een stel flessen van die melkwagen afhalen en ze op de straat kapotgooien, dan krijgen ze allemaal een lekke band.

Luitenant: Wie zegt je dat er een melkwagen in de buurt is?

Jansen: Oh, dat is een denkbeeldige melkwagen luit.

DE NIWIN IN CIJFERS

Er zal langzamerhand wel geen militair meer zijn, die nooit van de NIWIN heeft gehoord. Wij allen hebben ongetwijfeld al meerdere malen gehoord van de vele goederen op het gebied van ontspanning en ontwikkeling, die door de NIWIN naar Indië zijn gezonden; we weten „ongeveer”, wat de NIWIN doet. „Ongeveer” en daarom is het goed, dat wij eens kennis nemen van het jaarverslag, dat de NIWIN deze week in het licht heeft gegeven. Naast vele belangrijke gegevens over het werk van de NIWIN zijn het speciaal de cijfers, die in dit verslag de aandacht trekken. Hoe men ook tegenover de vaak dorre en droge cijfers staat, toch lijkt het ons nuttig enige gegevens over te nemen.

Gedurende 1947 werden ruim 100.000 nieuwe boeken, 230.000 ingezamelde en 33.000 KG. tijdschriften naar Indië gezonden. Op verscheidene week- en maandbladen werd een abonnement genomen, tot een totale uitgave van f 380.000. Vier honderd radio's van twee verschillende typen — n.l. toestellen mét en zonder accu — werden verzonden, waarmee f 36.000 gemoeid waren.

Wat artisten betreft, geeft het jaarverslag imponerende cijfers. In totaal werden verleden jaar 40 gezelschappen, bestaande uit 208 artisten uitgezonden. De duur der tourné's varieerde van drie tot zes maanden; gemiddeld, werd per dag één voorstelling gegeven. De helft van het aantal gezelschappen bestond uit cabaret- en variété artisten. Verder werden klassieke- en seni-klassieke muziek-ensembles, amusements-orkesten, toneelgezelschappen, e.d. naar overzee uitgezonden.

Na de spreiding der troepen werd behoefte gevoeld, aan kleine, mobiele gezelschappen, waarvan er verschillende door de NIWIN werden samengesteld en uitgezonden onder de naam „Frontgezelschappen”.

Ook in het gebrek aan muziekinstrumenten kan gedeeltelijk worden voorzien. Zo werden o.a. zes transportabele miniatuur-piano's verzonden.

Uit de verantwoording van de particuliere bijdragen blijkt, dat het Nederlandse volk grote belangstelling heeft voor het wel en wee van de militairen in Indië. Want in 1947 werd niet minder dan f 2.228.000 geschonken! Alleen al voor de Kerstpakketten-actie 1947 werd f 943.000 bijeengebracht.

Cijfers kunnen dor en uitermate taai zijn. Maar zo'n enkele maal kunnen zij in al hun soberheid welsprekender zijn dan een schoon verhaal!

VAN HAAKBUS

tot lee- enfield

1. buskruit en kanonnen

„Vuur”. Je spant je wijsvinger, neemt drukpunt, je schiet.

Niets bijzonders. Iemand, die een klein beetje gezond verstand heeft, snapt binnen korte tijd, hoe zo'n gevaar nu eigenlijk werkt.

Inderdaad heel eenvoudig en vanzelfsprekend. Zoals we het ook heel vanzelfsprekend vinden, dat er muziek komt uit onze radio en dat een auto rijdt.

Je moet alleen maar op het idee komen.

Maar..... dat is niet altijd zo geweest. Allerlei knappe koppen hebben jarenlang trachten te vinden, wat nu voor iedereen de normaalste zaak van de wereld is.

Als je vanavond je geweer schoonmaakt, moet je toch eens even aan dit stukje denken, want er is eeuwenlang gewerkt om dat geweer van jou zo te krijgen, als het nu is.

We zullen eens gaan terugduiken in de geschiedenis, en een kijkje gaan nemen bij onze voorvaderen. En het eerste, wat je je dan afvraagt, is: waar komt het buskruit vandaan, en wie heeft het kanon uitgevonden.

Wanneer je een encyclopaedie opslaat, zul je heel vaak vinden, dat de uitvinding van het buskruit op naam staat van de Duitse monnik Berthold Schwarz. Hij is het echter niet. Het buskruit was al veel langer bekend, en is waarschijnlijk door de Chinezen uitgevonden, en door hen als „vuurwerk” gebruikt. Ook in andere Oosterse landen kende men al heel vroeg de werking van het mengsel van houtskool en salpeter. Een geschiedschrijver, die de veldtochten van Alexander de Grote beschrijft (\pm 340 v. C.), zegt in een van zijn boeken: „Bij de Gangès is een land, dat Alexander nooit heeft veroverd. De steden van dat volk had hij trouwens nooit kunnen innemen, al had hij duizend man zo sterk als Achilles erop afgestuurd, want de bewoners komen niet in het open veld om hun vijanden te bevechten, maar de priesters bestoken de aanvallers met stormen en orkanen, die ze vanaf de muren afschieten”.

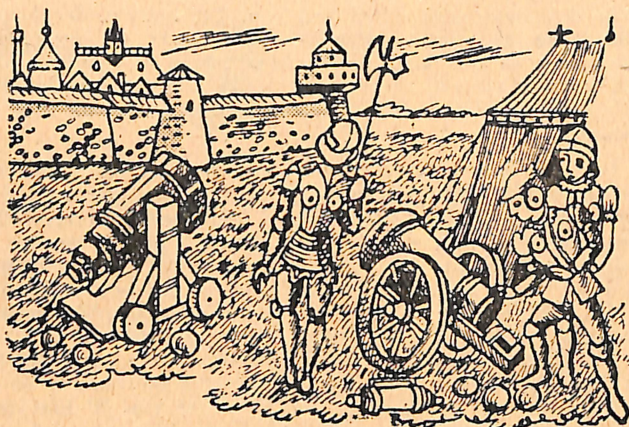
Misschien zijn dit raketten geweest, maar de oude geschiedschrijvers wisten het zelf niet precies, en schreven al deze wonderwapens toe aan goden en tovenaars.

Ook de Kruisvaarders (\pm 1150) wisten hiervan mee te praten. Een ooggetuige vertelt hiervan het volgende: „Het wapen werd van een toren naar beneden geworpen; het leek op een houten vat met een staart van vuur, een geluid als donder en gelijkend op een vliegende draak. Het zette het hele kamp in een schel licht, en de schrik, die het veroorzaakte, was zo groot, dat de commandant de soldaten aanriep om, elke keer als het werd afgeschoten, zich op de knieën te werpen en God te smeken hun van dat gevaar te verlossen”. Het effect was echter minder dan de schrik. Zand en aarde blusten het vuur snel.

ONDANKS het feit, dat dus het buskruit al eeuwen lang bekend was en gebruikt werd, werd het pas heel laat in Europa ingevoerd.

Via de Arabieren en de Saracenen kwam dan eindelijk het kanon in Europa. In 1325, zo lezen we, „had Ismail Ben Feraz, koning van Granada, onder

zijn oorlogswerktuigen toestellen, die vurige kogels uitstootten met donderend lawaai en bliksem".

Voordat we nu de ontwikkeling van het geweer nader gaan bekijken, zullen we eerst eens zien, hoe dat met het kanon gegaan is.

Tegelijkertijd met het opduiken van het eerste kanon in Spanje, schijnt de, al eerder genoemde, monnik Berthold Schwarz iets dergelijks gevonden te hebben. Men vertelt, dat hij door een toeval de werking van het kanon ontdekt heeft. Hij had een ongelukje met een vijzel of mortier, waarin zich buskruit bevond. Op een of andere wijze kwam het kruit tot ontploffing en werd de stamper weggeslingerd. Hieraan heeft de mortier zijn naam te danken. En de bijnaam Schwarz heeft hij te danken aan het feit, dat men toen alles wat met buskruit te maken had „zwarte kunst" noemde. Velen waren van mening, dat de Franciscaan Berthold niet op het gezag van God, maar in opdracht van de duivel werkte. Ook de edellieden, die bang waren, door de toepassing van het buskruit als oorlogswerktuig, hun macht te verliezen, probeerden de kerk op te hitsen tegen de kanonnenmakers, en eisten, dat ze op de brandstapel zouden komen. De kanoniers echter keerden dit gevaar door een beschermheilige te kiezen, namelijk Barbara, die in 306, door toedoen van haar vader, de marteldood was gestorven. De vader werd door de bliksem getroffen en de martelares heilig verklaard.

Het kostte dus nogal wat moeite, voordat de „donderbus" in de Europese legers gebruikt kon worden. Wanneer wij, die alleen nog maar door atoombommen en atoomwolken geïmponeerd kunnen worden, een stuk geschut uit die eerste tijd zouden zien, zouden we niet bijster onder de indruk komen.

Veel meer dan een hoop lawaai maken deed het niet.

Eigenlijk is er niet zo heel veel over de eerste ontwikkeling van het kanon te vertellen, noch over degenen, die aan de ontwikkeling ervan gewerkt hebben. Alles is in een zekere geheimzinnigheid gehuld. De eerste artilleristen, en dat is tot ongeveer 1700 zo geweest, waren verenigd in een gilde. Zij hadden niets uitstaande met de ruitery of de lansknachten, aten van hun eigen keuken en waakten angstvallig over de geheimen van hun gilde. Tot deze geheimen behoorde de vervaardiging der projectielen, de samenstelling en hoeveelheid van het buskruit, en het richten der stukken.

In de eerste driehonderd jaar van het bestaan der kanonnen werden ze in alle maten en soorten gemaakt. Het gewicht der projectielen varieerde tussen een halve en 500 kilo. Keizer Maximiliaan I vaardigde dan ook een decreet uit, volgens hetwelk slechts vier soorten kanonnen vervaardigd mochten worden. (\pm 1500). Ondanks deze verbetering bleef het kanon toch een log en onhandig wapen.

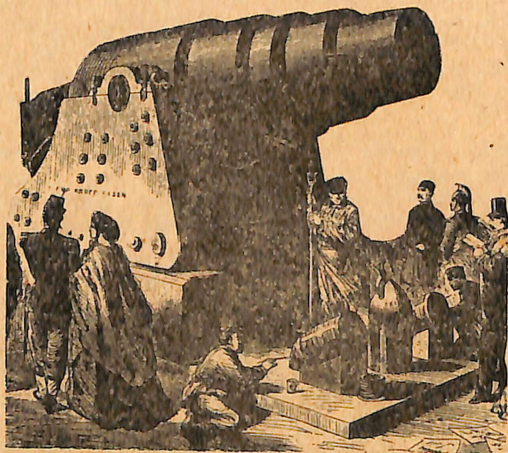
Het was Koning Gustaaf Adolf van Zweden (\pm 1620), die hierin een verandering bracht. Hij liet kanonnen maken, die getrokken konden worden door twee paarden en een kogel van 3 kilo konden afvuren. Bovendien voerde hij de vuursnelheid aanmerkelijk op, door in plaats van los kruit, kardoezen te gebruiken, dus van te voren klaargemaakte pakken buskruit, van het juiste gewicht. Door het succes, dat hij had, gingen ook andere veldheren ertoe over alleen licht geschut in de veldslag mee te nemen. Zo ontstond de veldartillerie, met als tegenhanger de zware of vesting-artillerie.

Als eerste monsterkanon wordt genoemd de „Asia”, die Frederik van Pruisen in 1725 liet vervaardigen. Het gevaarte woog maar liefst 33000 kilo, had een dracht van 500 meter, en schoot kogels af van 50 kilo, terwijl voor elk schot 25 kilo kruit nodig was.

Tot de 19e eeuw waren echter al deze kanonnen nog betrekkelijk ongevaarlijk, want de kogels bestonden uit massief ijzer en ontploften niet. De Engelse Kolonel Shrapnel heeft hierin verandering gebracht. Hij ontwierp een projectiel, dat, zodra het ergens tegenaan kwam, in honderden kleine stukjes uiteenbarstte.

Een andere verbetering, die men in de 19e eeuw aanbracht, was de trekken in de loop, waardoor het projectiel een ronddraaiende beweging kreeg en zo beter in zijn baan bleef. Wat echter nog steeds niet bij het kanon werd toegepast was het achterlaadsysteem. De voorlader was immers makkelijker te construeren en het effect was nagenoeg hetzelfde. Het achterlaadkanon kwam dan ook pas tegen de eerste wereldoorlog in algemeen gebruik.

Zoals dat in elke oorlog gaat, werden ook van '14 tot '18 weer vele nieuwe verbeteringen gevonden. Ook nu werd weer gebruik gemaakt van monsterkanonnen, zoals, de Dikke Bertha en „La Parisienne”. Het eerste had een loop van 7 meter lengte en schoot een 21 c.m. projectiel van 100 kilo 13 k.m. ver.

**Op de Parijze tentoon-
stelling in 1867 was dit
monsterkanon
te bewonderen**

Het tweede had een loop van 34 meter lang en een dracht van 128 k.m., terwijl het projectiel, dat 50 kilo woog, een hoogte bereikte van 38 k.m. En nu! Monsterkanonnen zien we zelden meer, maar wel allerlei nieuwe vindingen, zoals het gemotoriseerde kanon, het pantser afweerkanon en het luchtdoelgeschut. Wat we ons nu afvragen is: Zijn we nu zover gekomen, dat een nieuw wapen het kanon zal verdringen, zoals eens het kanon de bleide en de stormram?

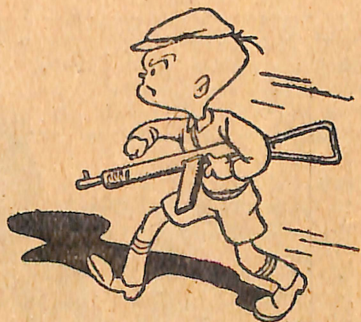
W. J.

Wist U,

- ... dat er vroeger een rubriek — Wist U — in de Spin stond,
- ... dat met ingang van dit nummer deze rubriek weer geopend is,
- ... dat iedereen, die dit blad leest, — wistudatjes — mag insturen,
- ... dat de Spin als leus heeft: — Voor en door alle verbindingsmensen —
- ... dat men dit meestal leest als: — Voor alle verbindingsmensen en door de redactie —
- ... dat ruim 200 Spinnen elke maand naar Indië worden verzonden,
- ... dat dit er binnenkort 500 zullen zijn,
- ... dat er een soldaat van de verbindingsstroepen een maand lang vermist is geweest,
- ... dat nu blijkt, dat hij ondergedoken was in de Hojel-Kazerne,
- ... dat niemand dat heeft gemerkt, en hij zelfs op tijd zijn cadé kreeg,
- ... dat de Haagse Veldprediker, Majoor Siezen, binnenkort naar Indië vertrekt,
- ... dat hij beloofd heeft vanuit de troepen elke maand een artikeltje op te zenden,
- ... dat een Amerikaans ingenieur een zender-ontvanger heeft gebouwd ter grootte van een polshorloge,
- ... dat uit een militair kamp in Engeland, toen dit niet meer gebruikt werd, vier 3-tonners vol met „pin-up-girls” weggehaald werden,
- ... dat dit het einde is van deze rubriek.

MODERNE JEUGD

„Ik zal Pietje leren, met Miepsie te flirten!”

Kanonnenvissers

*Aan het strand, aan het strand,
Aan het Scheveningse strand,
Daar ligt de hoop van Nederland.*

Ja, inderdaad, zo zong eens onze grote cabaretzanger Louis Davids zijn liedje over de schone badplaats aan Neerlands Noordzee-strand.

Het is niet over de schonen, die Louis Davids voor zich zag, liggend op het strand, trachtend een Indianen-huid te krijgen, waarover ik iets wilde vertellen. Maar wel over een andere, historische gebeurtenis, die zich voor enkele weken hier afspeelde.

Er zou geschoten worden op het strand met echte kanonnen. De Verbindings-troepen zouden ook van de partij zijn, om radióverbinding te onderhouden tussen Scheveningen, waar geschoten zou worden, en Wassenaar en Katwijk, waar artillerie-waarnemers zaten.

Natuurlijk was deze verbinding prima in orde, en konden de mensen van de radioposten te Wassenaar en Katwijk de explosie per radio eerder horen dan direct.

Alles verliep vlot, tot omstreeks een uur of één de vloed begon op te komen. Niemand had daar echter oog voor; er werd geschoten, en telkens als een stuk vuurde was aller aandacht op de kanonnen en op de knallen gericht. Grote plukken watten vormden een luisterrijke versiering van ieders oren.

Totdat er plotseling een abrupt einde kwam aan het enthousiasme.

Als een alarmkreet vloog het langs het strand: „De munitie-auto en een kanon staan in het water”. De pret was uit en alle wagens werden ingeschakeld om de stukken in veiligheid te brengen.

Voor de munitiewagen was het reeds te laat, deze kon niet meer op eigen kracht weggkomen en was te zwaar om weg te slepen. Uit alle macht werd er gewerkt, om de kanonnen en de munitie op het droge te houden. Alle pogingen werden echter slecht beloond, want nauwelijks was één stuk in veiligheid, of een andere stond alweer in het water. Totdat de situatie er op het laatst vrij hopeloos uitzag.

Wij, met onze wagen, hadden opdracht te vertrekken, maar toen we weg wilden rijden vroeg men ons te proberen een stuk pantserafweergeschut weg te slepen. Natuurlijk probeerden we het, maar het lukte ons niet, onze Gin-Palace bleek

niet sterk genoeg. Dus reden we weg, om tenminste zelf aan het water te ontkomen, zorgvuldig het harde zand houdende.

Maar zo gemakkelijk zouden we er niet afkomen. Vrouwe Fortuna was ons slechtgezind; we bleven steken in een kuil, ongeveer twintig meter van de waterlijn.

Gewoon in een kuil zitten is niet erg, als je er niet uit kunt komen is erger, en als bovendien de blauwe walm uit je frictie-platen komt is het op zijn ergst, en het enige, wat je dan nog kunt doen, is een wagen pikken om je er uit te sleuren.

Gauwer gezegd dan gedaan, na twintig minuten hadden we een wagen, maar net te laat, want toen stond de G.P. al in het water. We slaagden er dan ook niet in hem er uit te krijgen, en we besloten om zoveel mogelijk de inhoud te redden. Toen we dat gedaan hadden en naar het strand terugwaadden, kwam het water tot onze knieën, en konden we op de wal zitten kijken, hoe ons wagentje daar als een rots in de branding stond.

Eindelijk, toen het water tot de bodem van de wagen stond, kwam er hulp in de vorm van een break-down. Een kabel naar onze wagen toe was voor de R.I.M.I.-mensen een kleinigheid, en na korte tijd stond hij, keurig gereinigd, weer op het droge.

Ook de artillerie had inmiddels hulp van een breakdown gekregen, die van boven op de duinen, één voor één, de stukken uit het water trok.

's Avonds om een uur of acht was het drama afgelopen en stond alles weer op het land, terwijl 's nachts om 1 uur alles weer terug was in de ons zo vertrouwde Nieuwe Alexander-Kazerne, waar we ons, ondanks de vreemde infanteriegezichten, echt thuis voelden.

Letterlijk en figuurlijk gold voor deze oefening: in het water gevallen.

K.

van de „volendam”

5 Maart 1948.

Het gesprek van de dag was de cabaretvoorstelling van Donderdagavond. Het was dan ook allemaal buitengewoon geslaagd. Er werden enkele ernstige schetsen opgevoerd, er was muziek, het nieuw gevormde orkest werde zich dapper, er werd gezongen, er werd een hersengymnastiekwedstrijd gehouden, die luide bijval oogstte, en er werd een film vertoond. Een interessante lezing werd met aandacht gevolgd. En daarna werd er gezellig geschertst en gedanst. Het was een ontspanningsavond die klonk als een klok.

En vanmiddag, toen wij dicht onder de Afrikaanse kust voeren, langs de bergketen van Algiers, en Tunis waren gepasseerd, waren wij getuige van een militaire plechtigheid op het sloependek, in volle zee. Onder een stralende zonneschijn stonden daar de manschappen in carré opgesteld.

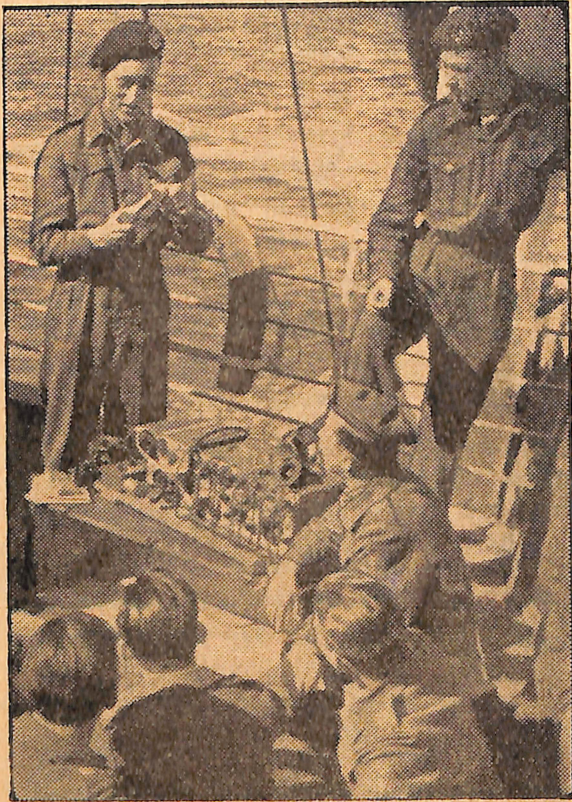

De commanderende officier van het transport aan boord van de Volendam, overste L. A. Heldoorn, nam acht officieren de eed af. De beëdigden waren: de res. officieren 2e kl. G. J. Spierenburg en J. H. Briet en de res. 2e luitenanten W. M. van Montfoort, W. Boekwijt, B. Kouwenhoven, jhr. W. H. de Beaufort, J. Dekker en P. J. M. van Egmond. Het Wilhelmus klonk indrukwekkend en vertrouwd, zo ver van huis, en tegelijkertijd vreemd voor ons, die hier op Nederlandse bodem stonden, omringd door het diepblauwe water van de Middellandse Zee (die werkelijk blauw is) en met als achtergrond het Noord-Afrikaanse berglandschap.

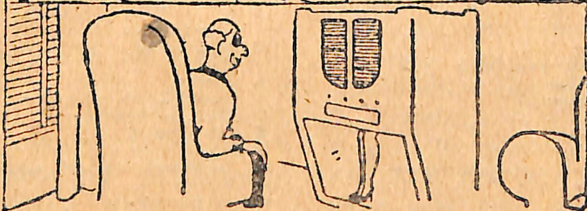
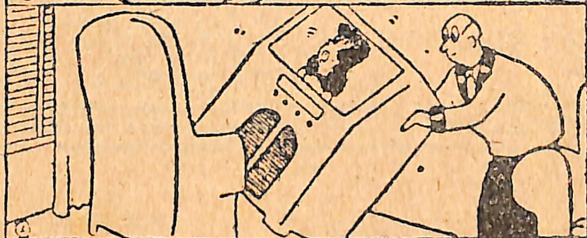
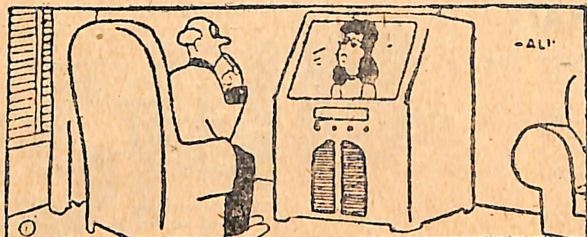
Steeds meer komt nu de dienst op toeren. 's Morgens en 's middags worden de dekken als oefenterrein gebruikt. Dan zetten de mannen van de verbindingsafdelingen hun telefoonlijntjes uit en staan in alle hoeken en gaten de apparaten van veld-telefonie en -telegrafie. En aan de andere kant zijn de jongens bezig met geweer-, mitrailleur- en mortier-oefeningen.

En intussen is het weer prachtig en de stemming uitstekend. Geen wanklank is te horen. De jongens voelen zich thuis op hun schip, alsof zij nooit anders hadden gedaan dan varen!

Uit: „de Nederlander”.

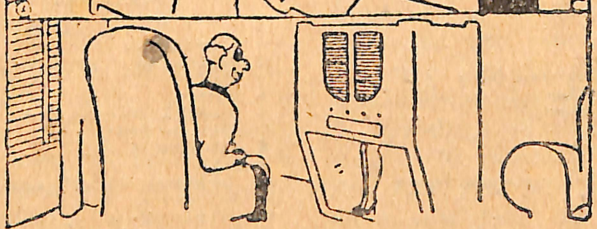
De kapitein van
Heemstra geeft
les aan dek van
de „Volendam”

Puzzle-Rubriek

We hebben ons afgevraagd, of de puzzle in het Februari-nummer te moeilijk of te makkelijk is geweest. Terwijl op de rebus in de Januari-Spin ruim 50 oplossingen kwamen, kregen we nu maar, zegge en schrijve, drie inzendingen. We hebben toch maar geloot, en de prijs, het boek van Guy Gibson, **IN ZOEKLICHT EN AFWEER-VUIUR**, wordt toegezonden aan de Korp. Nijhof van het V.H.K. in Kijk-duin. Om nu echter deze maal ook de „knappe koppen” een kans te geven,

plaatsen we een kruiswoordpuzzle, die een van onze abonnees in Indië ons toezond. Ook deze keer weer een boek voor de prijswinnaar, en wel: **KERELS VAN DE DAAD**. Kent U het niet? Kijk dan maar eens in de etalage van een boekwinkel. We zijn er zeker van, dat U dan onmiddellijk begint met het oplossen van deze puzzle. Oplossingen tot 20 Mei aan de redactie van de Spin, Kromhoutkazerne, Utrecht. Vergeet U de bon niet in te sluiten!

Puzzle-Rubriek

We hebben ons afgevraagd, of de puzzle in het Februari-nummer te moeilijk of te makkelijk is geweest. Terwijl op de rebus in de Januari-Spin ruim 50 oplossingen kwamen, kregen we nu maar, zegge en schrijve, drie inzendingen. We hebben toch maar geloot, en de prijs, het boek van Guy Gibson, **IN ZOEKLIJCHT EN AFWEER-VUUR**, wordt toegezonden aan de Korp. Nijhof van het V.H.K. in Kijk-duin. Om nu echter deze maal ook de „knappe koppen” een kans te geven,

plaatsen we een kruiswoordpuzzle, die een van onze abonnees in Indië ons toezond. Ook deze keer weer een boek voor de prijswinnaar, en wel: **KERELS VAN DE DAAD**. Kent U het niet? Kijk dan maar eens in de etalage van een boekwinkel. We zijn er zeker van, dat U dan onmiddellijk begint met het oplossen van deze puzzle. Oplossingen tot 20 Mei aan de redactie van de Spin, Kromhoutkazerne, Utrecht. Vergeet U de bon niet in te sluiten!

PRIJSVRAAG

HORIZONTAAL

- 1 Metaal
- 6 Vormt samen met 159 een slagzin
- 13 Ooievaar
- 19 Voormiddag
- 20 Niet hoog (Eng.)
- 22 Genegen
- 24 Bitter vocht
- 25 Voorzetsel
- 27 Stremsel
- 29 Vruchtbare grond
- 30 Persbureau
- 33 Bloeiwijze
- 36 Niet dood zijn
- 37 Deel van de Bijbel
- 38 Larie
- 39 Kleur
- 41 Prijzen
- 43 Japanse munt
- 44 Hoofddekseel
- 45 Kleinigheid
- 46 Soort hars
- 47 Godsdienst
- 47a Stopmiddel
- 49 Wild
- 51 Windrichting
- 52 Cdt. Mil. Transport (afk.)
- 53 Kippeneigenschap
- 54 Egyptische zonnegod
- 55 Gewichtje
- 57 Vreemde munt
- 59 Halfbloed
- 61 Vorm van het werkwoord nagaan
- 62 Let op (afk.)
- 64 Deksel
- 66 Geluid
- 68 Lichaamsdeel van een dier
- 69 Sociaal Democraat
- 70 Romeinse Rijk
- 73 Duw, stoot
- 75 Dagtekening (meervoud)
- 76 Bloeiwijze
- 78 Greenwich time
- 79 Soort parfum
- 82 Bosgod
- 84 Zeedier
- 86 Aziaat
- 90 Man van adel
- 92 Insect
- 93 Bloem
- 95 Offensief
- 96 Daar
- 97 Gewicht
- 99 Jongensnaam
- 101 Gevangenis
- 103 Zie 96 horizontaal
- 104 Vreemde munt
- 106 Voorzetsel
- 107 Met gort bereid
- 109 Jongensnaam
- 112 Geheel de Uwe
- 114 Deel van een huis
- 116 Geval (Eng.)
- 117 Vlakelastiek
- 119 Stand
- 121 Term uit de berichtenwisseling
- 123 Lichaamsdeel
- 124 Troefkaart
- 125 Vreemde munt
- 127 Plezier
- 129 Herkauwer

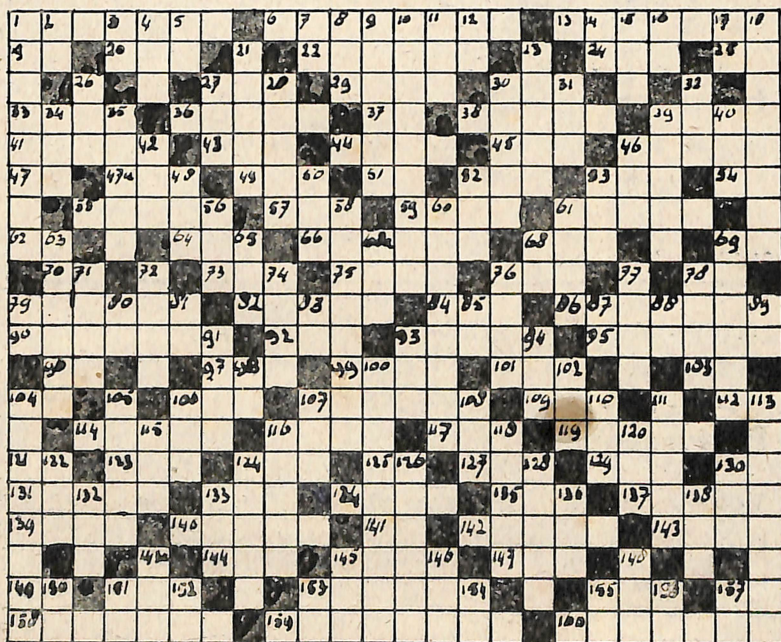
- 130 Getijde
- 131 Deel van een machine
- 133 Sportartikel
- 134 Filmtheater (volksmond)
- 135 Mak, gedwee
- 137 Kerel (Vlaams)
- 139 Gewoonterecht
- 140 Hart (Eng.)
- 141 Water in Friesland
- 142 Metaal
- 143 Manie
- 144 Windrichting
- 145 Jongensnaam en een bergplaats
- 147 Zwaardvis
- 149 Term uit de berichtenwisseling
- 151 Klemmetje
- 153 Kinderen eigen
- 155 Kippenloop
- 157 Uitroep
- 158 Andere naam voor Lenin
- 159 Vormt met 6 horizontaal een slagzin
- 160 Europeaan

VERTICAAL

- 1 Kwaadspreken
- 2 In memoriam
- 3 Maat
- 4 Electron
- 5 Bezittelijk voornaamwoord
- 7 Rivier in Azië
- 8 Achtervoegsel
- 9 Lokken
- 10 Amerikaans Off. opl. centrum
- 11 Voorwaarde
- 12 Sicherheitsdienst
- 14 Duitse vennootschap
- 15 Soort
- 16 Reeds
- 17 Ons inziens
- 18 Europees Rijk
- 21 Insect
- 23 Term bij een weddenschap
- 26 Vod, lor
- 27 Onderricht
- 28 Verstand
- 30 Interesse
- 31 Kern
- 32 Speelgoed
- 34 Elastisch
- 35 Soort terras
- 39 Graansoort
- 40 Plaaageest
- 42 Ontkenning
- 46 Gevangenis
- 48 Homp brood
- 50 Niet hier
- 52 Centraal distributiekantoor
- 53 Haarkrul
- 56 Drinkbeker
- 58 Bos veren
- 60 Vlijtig
- 61 Meisjesnaam
- 63 Familielid (Duits)
- 65 Vis
- 68a Vervoermiddel
- 68 Uitroep
- 69 Dierlijk lichaamsdeel
- 71 Zijrivier van de Donau
- 72 Bergplaats van afgedankt spul
- 74 Penarie
- 76 Plaats in Frankrijk

- 77 Rivier op Sumatra
- 78 Talent
- 79 Persoonlijk voornaamwoord
- 80 Maat
- 81 Sicherheits Abteilung
- 83 Ter overname
- 85 Deel van de Bijbel
- 87 Firma (afk.)
- 88 Hoog Nederlands (afk.)
- 89 Namelijk
- 91 Kerstmis (Frans)
- 93 Deel van de wet
- 94 Zeedier
- 98 Numero
- 103 Kluizenaars
- 102 Kledingstuk
- 104 Vuurspuwende berg (Java)
- 105 Verhinderd
- 106 Dop
- 107 Ille stof
- 108 Vrijgevig
- 111 Erg
- 111 Vorm van het werkwoord steken
- 113 Romaans keizer
- 115 Dierenhuid

- 116 Egyptische stad
- 118 Leuze
- 120 Kledingstuk
- 122 Legerstede
- 124 Plant
- 126 Maag van de koe
- 128 Schoeisel
- 130 Gekozen (Frans)
- 132 Deel van een boom
- 133 Japanse munt
- 136 Tam, niet wild
- 138 Europeaan
- 143a Godin
- 145 Vuur (Maleis)
- 146 Bier
- 148 Schrijfgerei
- 150 Reeds
- 151 Familielid
- 152 Soort onderwijs
- 153 Staatspolitie
- 154 Stoomschip
- 155 Muzieknoot
- 156 Heden
- 157 Als eerstgenoemde

DE SPIN GEEFT U CONTACT
 DE SPIN GEEFT U ONTSPANNING
 DE SPIN GEEFT U TECHNISCHE „TIPJES”

Prijsvraagbon

*Voorwaarde voor deelname aan de Puzzle, die zich
in dit nummer bevindt, dat U deze bon uitknipt en bij
Uw inzending sluit*

de **SPIN**

Holland o o Indië o o Holland o o Indië

het verbindingsblad

Militairen in Indië

kunnen abonneren via hun familie in Holland

Zij storten f 3 op Giro 411404

WIJ ZORGEN VOOR DE REST

Prijsvraagbon

Voorwaarde voor deelname aan de Puzzle, die zich in dit nummer bevindt, dat U deze bon uitknipt en bij Uw inzending sluit

de SPIN

Holland o o Indië o o Holland o o Indië

het verbindingsblad